

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

март 2011 година
Штип

Број 56, 15 март 2011 година

СОДРЖИНА

ПРЕГЛЕД на наслови на теми за изработка на магистерски/специјалистички труд одобрени од наставно-научниот совет на единицата	3
РЕФЕРАТ за избор на наставник во сите звања за наставно-научното подрачје енергетика и животна средина на Машински факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип	5
РЕФЕРАТ за избор на наставник за наставно-научното подрачје градежништво и водостопанство на Факултет за природни и технички науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип	16
РЕФЕРАТ за избор на еден наставник во насловно звање доцент за наставно-научната област маркетинг на Економски факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип	22
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Техничка механика II (кинематика, динамика и осцилации)“ од авторите д-р Симеон Симонов и д-р Златко В. Соврески од Машински факултет, Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип	32
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за учебно помагало „Практикум по основи на физичко воспитание со методика“ за Предучилишно воспитување од д-р Илија Клинчаров и м-р Билјана Попеска, Педагошки факултет, Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип	33
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за учебно помагало „Практикум по основи на физичко образование со методика“ за Одделенска настава од д-р Илија Клинчаров и м-р Билјана Попеска, Педагошки факултет, Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип	38

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Саша Митрев
 Уредници: проф. д-р Блажо Боев, м-р Ристо Костуранов
 Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска
 Техничко уредување: Славе Димитров, Благој Михов

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНО ПОМАГАЛО „ПРАКТИКУМ ПО ОСНОВИ
НА ФИЗИЧКО ВОСПИТАНИЕ СО МЕТОДИКА“ ЗА ПРЕДУЧИЛИШНО
ВОСПИТУВАЊЕ ОД Д-Р ИЛИЈА КЛИНЧАРОВ И М-Р БИЛЈАНА ПОПЕСКА,
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП**

Согласно со одредбите од Статутот и Правилникот за издавање учебници и учебни помагала на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, врз основа на Одлуката бр. 2102 – 79/23, донесена на 13. редовна седница на Наставно-научниот совет на Педагошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, одржана на 21.12.2010 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Душан Тодоровски и
2. доц.д-р Снежана Јованова-Митковска

за рецензија на приложениот ракопис за учебно помагало „Практикум по основи на физичко воспитание со методика“ од авторите д-р Илија Клинчаров (автор) и м-р Билјана Попеска (коавтор), наменет за студентите на насоката Предучилишно воспитание од прв циклус студии на Педагошки факултет на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

По преглед на ракописот, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот за учебно помагало „Практикум по основи на физичко воспитание со методика“ од авторите д-р Илија Клинчаров и м-р Билјана Попеска е компатибилен со Наставниот план и содржините на предметот Основи на физичко воспитание со методика, што се изучува на Педагошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, со студентите од насоката Предучилишно воспитување на студиите од прв циклус на додипломски студии во V, VI, VII и VIII семестар, во учебната 2007/2008 година со неделен фонд на часови: 1+1 во V семестар, 1+2 во VI семестар, 1+2 во VII семестар и 2+2 во VIII семестар, како и во V и VI семестар, во учебната 2008/2009 година со неделен фонд на часови: 3+2 во V семестар, 2+3 во VI семестар. Предметот, согласно со Наставната програма за учебната 2007/2008 година се вреднува со 3 кредити или вкупно 12, односно по 5 кредити или вкупно 10, согласно со Програмата за учебната 2008/2009 година.

Ракописот е напишан на A4 формат, нормален проред, фронт Times New Roman со македонска поддршка, големина 12. Текстот е подготвен според пропишаната наставна програма и барањата кои се поставуваат пред студентите во рамките на овој предмет и се однесуваат на практична реализација на воспитните активности по физичко воспитание во детските градинки. Во таа смисла, во Практикумот се дадени три типа обрасци и соодветно на секој од нив упатства за пополнување на истите, кои имаат за цел да го водат студентот низ реализацијата на практичните активности.

Пишаниот материјал ја третира проблематиката на еден од најважните сегменти во педагошката работа, а тоа е подготовката и планирањето на воспитно-образовниот процес. Во процесот на подготовка на наставата доаѓа до ефектуирање на целокупните знаења и капацитети на педагогот. Преку примена на соодветни пристапи, методи и форми на работа, во непосредната апликација на воспитно-образовните содржини, преку кои се реализираат поставените цели и задачи на наставата, доаѓа до израз стручната подготвеност на воспитувачот да ја организира воспитно-образовната работа во одредено предметно подрачје.

Физичкото воспитание претставува еден од неколкуте фундаментални воспитни подрачја. Имајќи ја предвид огромната позитивна улога на содржините од ова воспитно-образовно подрачје, посебно се нагласува потребата од соодветна подготовка на воспитно-образовниот процес. Реализацијата на задолжителните активности по физичко воспитание

претставува специфичен процес кој бара и специфични инфраструктурни, материјално-технички и организациски основи. Во еден вака сложен процес на мултидимензионално делување на воспитно-образовните содржини врз развивање на различни сегменти на детската личност, аплицирани во едни специфични просторни услови, особено доаѓа до израз и потребата од квалитетна организација и подготовка на активноста, посебно во делот на подготовката на задолжителната активност по физичко воспитување.

Во овој практикум на еден многу конкретен начин, преку приказ на соодветни примери, се даваат извонредно јасни упатства како да се подготви студентот - идниот воспитувач за реализација на задолжителната активност по физичко воспитување.

Практикумот е структуриран во три генерални целини кои се однесуваат на анализа на набљудувана насочена активност по физичко воспитание, подготовка на насочена активност по физичко воспитание и критички осврт на набљудувана насочена активност по физичко воспитание реализирана од страна на студент - колега. Во почетокот на секоја целина, покрај обрасците кои треба да бидат пополнети од страна на студентите и се од централен интерес во Практикумот, јасно и концизно се образложени целите поради кои е осмислен секој од понудените обрасци, како и претходните сознанија со кои треба да располага студентот и се услов за успешно пополнување на поставените барања. Во секоја целина е интегриран дел именуван како упатство за пополнување на обрасците, чија цел е насочување на активноста на студентите кон ефикасно исполнување на барањата во Практикумот.

Првата целина се однесува на набљудување на насочена активност по физичко воспитание, реализирана од страна на воспитувач/воспитувачка – ментор, аналогно на ова и на пополнувањето на обрасците од анализата на набљудувана активност реализирана од страна на воспитувач - ментор. Според авторите, цел на анализата на набљудуваната менторска активност е согледување и нотирање на позитивните и негативните страни на одржаната активност по физичко воспитание, критички и систематски пристап кон набљудувањето, воочување на елементите кои се битни за ефикасна реализација на насочената активност по физичко воспитание, како и стекнување на искуства за поефикасна самостојна реализација.

Образецот е организиран на две страни на кои покрај основните податоци кои се однесуваат на студентот, воспитно-образовната установа – градинката во која се реализира менторската активност, се распределени прашања организирани во пет структурни целини. Првите четири целини се однесуваат на секоја од фазите на насочената активност по физичко воспитание и содржат прашања кои се однесуваат на карактеристиките и целта на секој дел одделно (воведен, подготвителен, главен и завршен дел), како и конкретно на текот, реализацијата, организацијата, времетраењето и ефектите на секој дел од насочената активност. На секое прашање се понудени степени на согласување (од 1 до 5 или да, не, делумно) преку кои студентот ја анализира реализацијата на насочената активност по физичко воспитание, притоа воочувајќи ги битните елементи во организацијата на насочената активност по физичко воспитание.

Втората целина се однесува на пополнување на обрасците за подготовка на насочена активност по физичко воспитание. Подготовката за насочена активност по физичко воспитание е еден аспект од планирањето и подготовката на воспитно-образовната работа што е значаен предуслов за успешно реализирање на воспитно-образовната активност и остварување на поставените цели. Оваа целина е структурирана во три меѓусебно тесно поврзани делови од кои првиот дел се однесува на артикулацијата на насочената активност по физичко воспитание. Вториот дел содржи целосно пополнет образец за подготовка на насочена активност по физичко воспитание, како пример како треба да изгледа една комплетна подготовка на насочена активност по физичко воспитание, додека во третиот дел се дадени празни обрасци кои студентите треба да ги пополнат во текот на својата практична работа во градинките во рамките на овој предмет.

Во делот именуван како структура (артикулација) на насочената активност по физичко воспитание, накратко е прикажана артикулацијата на насочената активност по физичко воспитание. Во понатамошниот текст во кратки црти се изнесени основните карактеристики на содржините на секој дел од активноста.

Во делот изработка на подготовка за насочената активност по физичко воспитание, преку детално анализирани примери се даваат упатства како да се пополни образецот за подготовка на насочената активност по физичко воспитание, со детална анализа на структурата, карактеристиките и содржините кои треба да се имплементираат во подготовката.

Најнапред се елаборира за параметрите кои треба да се структурираат во делот на главната подготовка која ги опфаќа техничките прашања: име на воспитно-образовната установа, возрастната група во која се реализира насочената активност по физичко воспитание, бројот и полот на децата, просторот каде се реализираат активностите, датумот, како и редниот број на насочената активност на годишно ниво. Тука се инкорпорирани и прашањата на дефинирање на планираната тема, планираната содржина и типот на насочената активност.

Понатаму се разработени прашањата на дефинирање на целите и методските задачи на конкретната насочената активност по физичко воспитание. Преку јасно дефинирираниот пример може да се стекне јасна слика за дистинкцијата на поставените цели и методските задачи. Во делот на дефинирање на целите објаснети се конкретните оперативни цели кои треба да се постигнат со реализирање на конкретната насочена активност, кои се структурирани во три области и тоа: област на знаење, развој на моторни способности и психолошко-социјално поле.

Подготовката во делот на примената на организациските форми, методите на работа и работно-игровните средства е обработена одделно. Објаснети се подетално базичните организациски форми кои се применуваат за време на реализацијата на насочената активност по физичко воспитание. Поединечно се елаборира за фронталната форма, групните форми на работа - работата во парови, во тројки и четворки, паралелната форма на работа, наизменичната форма на работа, паралелно наизменична форма на работата, работата со дополнителни вежби, работата по станици и кружната форма на работа, како и за полигонот и индивидуалната форма на работа. Од методите на работа објаснети се основните методи за реализација на воспитно-образовна активност и тоа: метод на имитација, метод на драматизација и методот на игра, како методи специфични и карактеристични во работата со деца од претучилишна возраст, понатаму елаборирани се методот на вербална комуникација или методот на „жив збор“, методот на демонстрација, методот на илустрација и методот на практично вежбање.

Во понатамошниот тек се елаборира преку анализа на конкретен разработен пример на насочената активност по физичко воспитание (скок со две нозе од место, напред, назад и во страна, прескокнување на ниски пречки), за организацијата и подготовката на секој поединечен дел од насочената активност по физичко воспитание.

Најнапред на еден многу пристапен начин е обработена подготовката на воведниот дел на насочената активност по физичко воспитание, кој има за задача организациски, емоционално и физиолошки да ги подготви учениците за активностите кои следат, преку содржини кои ќе овозможат општо загревање на организмот.

Во делот на подготовката на подготвителниот дел на насочената активност по физичко воспитание се објаснети содржините кои треба да се имплементираат во овој дел на активноста. Преку соодветен пример на комплекс на вежби за обликување се стекнува јасна слика на начинот на подготовка на овој дел од насочената активност. Тука се дава и детална анализа на структурата на овие движења, преку објаснување на описот, целта и дозирањето на конкретни вежби.

Прашањата за подготовка на главниот дел на насочената активност по физичко воспитание се разработени одделно. Дадени се јасни конкретни упатства како да се структурира оваа подготовка во четири сегменти и тоа како: општа (основна подготовка), методска, организациска и количинска подготовка. Со вака дефинирираниот пристап се овозможува стекнување на комплетна слика за организирањето на главниот дел на насочената активност. Овој начин на организација на подготовката на главниот дел на насочената активност по физичко воспитание ја анулира можноста од несоодветно делување (импровизација), кое може да предизвика несакани последици во делот на безбедноста на децата.

На крај се елаборира за организацијата и подготовката на делот на завршните активности кои треба да предизвикаат смирување на организмот и анализа на воспитно-образовната активност која треба да претставува евалуација на реализираната активност од страна на реализаторот – воспитувач. Во прилог на упатството е даден целосно пополнет пример на подготовка за насочената активност по физичко воспитание (методска единица – одење со кратки и долги чекори), како и празни обрасци за подготовка на насочената активност по физичко воспитание.

Третата целина од Практикумот е дефинирана како критички осврт на реализирана насочена активност по физичко воспитание од страна на студент - колега. Авторите наведуваат дека основна цел на оваа целина, односно пополнувањето на дадените обрасци е преку развој на способноста за критичко мислење и анализа, базирано на објективни согледувања, да се постигне свесност за клучните елементи на една насочена активност по физичко воспитание, кои директно ја условуваат успешната подготовка, а со тоа и реализацијата на активността. Аналогно на претходните целини и во овој дел се наведени потребните претходни сознанија и е дадено упатство за пополнување на критичкиот осврт. Образецот е структуриран во 4 дела именувани како: (1) воведен дел - во кој се запишуваат основните податоци за студентот - рецензент, студентот - реализатор, воспитно-образовната установа, воспитната група, местото и датумот на реализација; (2) дидактички дел - во кој критички, преку нотирање на забелешките, позитивни и негативни и нивно образложување, критички се анализираат организациските форми, методите на работа, почитувањето на дидактичките принципи, применетите справи и реквизити итн; (3) применети содржини и реализација - дел во кој предмет на критичка анализа се применетите содржини и активности, нивната соодветност на поставените цели и задачи на реализираната активност, компатибилноста со возраста на децата, интересот кој го предизвикале итн; последниот (4) дел, активности на воспитувачот и детето во кој критички се анализира меѓусебната комуникација, интеракција, дисциплината, социо-емоционалните аспекти на реализацијата.

Покрај одредување на степенот на согласување со секое од дадените тврдења, во овој дел од Практикумот пред студентите се поставува барање да го образложат своето размислување преку нотирање на позитивните и негативните страни на реализацијата на насочената активност по физичко воспитание, преку аргументирани, стручно издржани и независни мислења.

На крајот, соодветно се нотирани сите библиографски единици кои се цитирани во текстот.

Може да се констатира извонредна систематичност во презентирањето на содржините на Практикумот. Авторите покажуваат големи стручни и научни познавања на третираната проблематика. Начинот на презентирање на овие сложени прашања на подготовка на воспитно-образовниот процес е многу пристапен со примена на јасни примери од непосредната практика, што овозможува стекнување на многу јасна слика за подготовката на насочената активност по физичко воспитание.

Сметаме дека материјалот, како учебно помагало, претставува извонредна основа за подготовка на студентите во делот на практичните и теоретските барања на предметот Основи на физичкото воспитание со методика за студентите на Педагошкиот факултет во Штип, од групата за предучилишно воспитување.

Концизно и експлицитно презентираниот проблематика на подготовката на насочената активност по физичко воспитание во предучилишното воспитание, дава голема можност за користење на овој материјал од страна на директно инволвираните воспитувачи во процесот на воспитание и образование на децата во детските установи.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот за учебно помагало „Практикум по основи на физичко воспитание со методика“ од авторите д-р Илија Клиначаров и м-р Билјана Попеска разработува едно од најкомплексните прашања во воспитно-образовната практика – подготовката и практичната реализација на задолжителна активност по физичко воспитание, како и сите останати активности кои се во функција на ефикасна практична реализација: анализа на набљудувана активност реализирана од воспитувач – ментор и критички осврт на набљудувана насочена активност. Разработените содржини се во согласност со Наставниот план и содржините на предметот Основи на физичко воспитание со методика, што се изучува на Педагошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за учебно помагало и условите за издавање пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Рецензентската комисија предлага ракописот „Практикум по основи на физичко воспитание со методика“ од авторите д-р Илија Клиначаров и м-р Билјана Попеска да биде печатен како учебно помагало за потребите на студентите од групата Предучилишно воспитание на Педагошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Проф. д-р Душан Тодоровски, с.р.
Доц.д-р Снежана Јованова Митковска, с.р.**